

De voorzitter aan het woord

Beste vrienden, sympathisanten en alle andere verontwaardigden...

In het jaar 2020 zal het dan ook twintig jaar geleden zijn dat onze vzw door twee families van asbestslachtoffers werd opgericht. Hun doel: het getuigen van dramatische levenseinden en de bevolking en ook de overheid gevoelig te maken voor deze bliksemsnelle en ongeneesbare kankers.

In twintig jaar is het aantal asbestslachtoffers in België steeds blijven groeien en in dit tijdperk hebben heel wat regeringen elkaar opgevolgd. Vooral de mesotheliomslachtoffers vanwege het milieu blijven in aantal stijgen.

Het in leven houden van een nationale en tweetalige vzw zoals ABEVA blijft dus noodzakelijk en essentieel! De boodschap van Françoise Jonckheere en van Luc Vandebroecke moet dus voortdurend actueel blijven want de asbestlobbyactiviteiten blijven ook reëel...En ook wat mij betreft omdat de slachtoffers er recht op hebben.

In deze periode van alle goede voornemens en het opmaken van balanssen, wil ABEVA ook even terug achteruitkijken en een en ander met u delen. Het jaar 2018 heeft heel wat belangrijke uitdagingen, verwachtingen en verwezenlijkingen gekend.

Door druk en stigma heeft Canada eindelijk asbest de rug toegekeerd. Tot ontsteltenis van voormalige exploitanten van asbestmijnen in Quebec, nam premier Justin Trudeau dit besluit in februari van dit jaar. ABEVA was aanwezig in Ottawa tijdens de officiële aankondiging. Het is duidelijk een mooie en gehoopte overwinning voor alle verenigingen voor de verdediging van slachtoffers die jarenlang hebben gevochten, zodat nooit meer een asbestvezel uit de grond zal worden gewonnen,

De balans was eerder positief maar we moeten wel degelijk vooruit blijven gaan want er is echt nog veel te doen.

Veel prefab scholen en klassen zitten nog vol niet verwijderd asbest en we moeten ons wel afvragen wat de juiste toestand is.

De heer Daniel Cambier, spoorwegbeambte, overleed in 2014. Toen hij nog in leven was, heeft ABEVA hem alle steun gegeven. Zijn aanklacht tegen de Spoorwegen blijft ook actueel. Er worden

nu ook nog altijd nieuwe mesotheliomslachtoffers bij het spoorwegpersoneel gemeld. Voor wanneer het einde van de omerta bij de N.M.B.S?

Ook moet de strijd worden voortgezet tegen het vrijwaren van industriebazen in ruil voor een forfaitaire vergoeding van de slachtoffers. Zodra er een nieuwe regering tot stand komt, zullen we natuurlijk deze eisen te berde brengen.

Eric Jonckheere

Laatste info

zowel in de stad Thedford-mine als die van Asbestos. Ja, beste lezers, u leest het goed, in Quebec (zoals trouwens in Kazachstan) bestaat er een stad met de naam Asbestos! Gedurende 130 jaren heeft Asbestos een groot deel van het wereldwijde asbestaanbod geproduceert; Eternit België was een van de belangrijkste klanten. Nu de mijnbouw definitief aangetast is

heeft De burgemeester van Asbestos zojuist een wedstrijd gelanceerd om de stad te hernoemen.

Stad persbericht:

« Na verschillende overwegingen en in een toekomstgericht ontwikkelingsperspectief, werd door de gemeenteraad overeengekomen dat het gunstig is om de naam van de gemeente te veranderen. Het woord "asbest" heeft helaas geen goede connotatie, vooral in Engelstalige kringen, het vormt een rem in de wil van de stad om economische betrekkingen in het buitenland te ontwikkelen ».

Burgemeester M. Grimard doet een beroep op de collectieve verbeelding van de bevolking en vraagt

ideeën te sturen voor namen die het schandelijke verleden van de stad zouden uitwissen.

Stuur ons je suggesties en we zullen die zeker naar de burgemeester verzenden...

Dave Simonds

« Quebecers! Het asbest dat ik in me heb komt van jou »

- Asbest in scholen en sociale woningen. Vergaderingen met de gemeenteoverheid in meerdere gemeentes o.a. in Luik, Bosvoorde, Woluwe en Schaerbeek. Vergaderingen met ouders en huurders.
- Medewerking voor de Belgische film "Ademloos – Le Souffle Volé - Breathless" van de filmmaker Daniel Lambo. Sales-promotion en projecties en discussies in Brussel, Vlaanderen (o.a. in Sint Niklaas, Mechelen, Willebroek, Kapelle-op-den-Bos) en in Wallonië (o.a. in Luik, Namen en in Bergen).
- Het ontwerpen en het bekend maken van een "crowdfunding" actie voor de verwijdering van asbest in een afvalstortplaats in Kymore in India waar Eternit een fabriek heeft gehad.
- Conferentie bij de V.N. met projectie van de film "Breathless" en uitnodiging voor een bespreking betreffende de arbeidscondities van de asbestarbeiders in India en de milieuverantwoordelijkheden die vele multinationals niet willen zien.

Recente activiteiten en realisaties

- Vierde deelneming aan de 20 km door Brussel. Dit jaar met twee activisten en joggers uit Casale in Italië. Thomas Coupé haalde de beste tijd van alle deelnemers uit Louvain-la-Neuve. Run, ABEVA, run...
- Druk tempo van vergaderingen met alle politieke partijen voor een beter Asbestfonds (AFA). Veel nieuwe maatregelen die door de Tweede Kamer nog eenstemmig aangenomen werden voor de ontbinding van de Kamers. Vanaf het begin in 2007 heeft ABEVA de gebreken van dit vergoedingssysteem aangeklaagd. Zie hieronder ons artikel betreffende een grote en wel verdiende overwinning van onze vzw.
- Raadgevingen en hulp aan de door het asbest getroffen zieke werknemers van de N.M.B.S. Meerdere vergaderingen met de advocaten voor het strafrechtelijk proces. Per toeval ontdekt asbest in dieseltreinen en ook in de Thalys treinen. Na het overlijden van de heer Daniel Cambier werden ons nog drie nieuwe gevallen gemeld. We betreuren dan ook de weinige

aandacht en empathie van de directie van de N.M.B.S.

- Raadgevingen, hulp en steun aan de asbestslachtoffers en hun families.
- Vergaderingen betreffende de aanwezigheid van een afvalopslag met asbestproducten niet ver van het centrum van Sint Niklaas. Vergaderingen met de bewoners van de stad die trouwens al hun eigen comité hadden ingesteld.
- Twaalfde stand en aanwezigheid van onze vzw bij de "Willy Vanderstappen Fietstocht" in Kapelle-op-den-Bos.
- Het verder inventariseren en in kaart brengen van alle slachtoffers in de omgeving van de drie Eternit fabrieken in België: Kapelle, Tisselt en Harmignies.
- Reizen naar het buitenland, naar Frankrijk, Groot-Brittannië, Washington en Ottawa. Het bijwonen van vergaderingen betreffende de asbestslachtoffers en de door het asbest veroorzaakte milieuverontreiniging en schade.

In 2019 is ABEVA erin geslaagd belangrijke verbeteringen van het Asbestfonds te verkrijgen: Betere vergoedingen en erkenning van longkankers

Sinds haar oprichting in 2000 is ABEVA, de Vereniging van Asbestslachtoffers blijven vechten voor het stichten van een fonds voor een schadevergoeding voor asbestslachtoffers. Na heel wat pogingen en ondernomen stappen bij de politieke verantwoordelijken en bij de vakbondsverenigingen is het Asbestfonds (AFA) dan toch tot stand gekomen door een wet d.d. december 2006 en echt in werking gekomen per 1 april 2007. De vergoeding werd in het begin alleen gegeven voor een mesothelioom, asbestose of borstvliesontsteking. Tussen 1 april 2007 en 31 december 2016 kregen aldus 1870 personen een vergoeding voor een mesothelioom, 494 voor een borstvliesontsteking en 305 voor asbestose. In 2017 kreeg een mesothelioom zieke een maandelijkse uitkering van 1757,55 € en bij zijn overlijden kreeg de weduwe een uitkering van 35.000 €.

Al was dit al een belangrijke stap, ABEVA vond hem toch nog onvoldoende omdat longkanker niet voorkwam op de AFA-lijst van voor

schadevergoeding in aanmerking komende ziektes en ook omdat de werkgevers in ruil voor deze vergoedingen vrijgesteld konden worden voor iedere vervolging. Vanaf 2007 is ABEVA blijven aandringen bij de verschillende elkaar opvolgende regeringen, bij de volksvertegenwoordigers en bij de politieke partijen opdat deze eisen aangenomen zouden worden. In 2007 kwam er aldus een bespreking tussen ABEVA en de Commissie voor sociale zaken van de Tweede Kamer in het kader van een onderzoek van wetsvoorstellen van meerdere partijen. En ook onze CPAD-vrienden uit Bergen en de Franse Vereniging van asbestslachtoffers (Andeva) werden daar ontvangen.

Begin 2019 (we hadden toen nog geen nieuwe regering) werden de leden van deze Commissie het eens aangaande een wijziging van het AFA en d.d. 5 mei 2019 werd dan eindelijk de wet voor een betere vergoeding voor asbestslachtoffers gestemd, natuurlijk tot grote tevredenheid van de ABEVA leden.

Hierna een opsomming van deze door de wet aangenomen verbeteringen:

- Het in de lijst voor vergoeding in aanmerking komende en door asbest veroorzaakte ziekten opnemen van long- en strottehoofdkankers. Voor deze vergoeding wordt een blootstelling aan het asbest

verondersteld die overeenkomt met die wordt vereist voor het in aanmerking komen van andere beroepsziektes. De vergoeding zal afhankelijk zijn van de geleden schade zoals voor asbestose en borstvlieskanker.

- De AFA-vergoeding loopt vanaf de datum dat de ziekte werd vastgesteld maar kan niet meer dan vier maanden beginnen voor het indienen van het verzoek. Voorheen startte de vergoeding vanaf die datum.
- Een eenmalige aanvullende uitkering van 10.000€ aan de mesotheliom slachtoffers in de maand van erkenning door het AFA.
- Een vergoeding van begrafeniskosten ten bedrage van 1.000€ voor de families van de slachtoffers die hier tot nu toe geen recht op hadden, (zowel milieuslachtoffers als ook onafhankelijke arbeiders).
- Een aangepaste verjaringstermijn in het geval van een rechtsgeding gezien het lang verborgen blijven van deze asbestziektes. De verjaringstermijn is nu 5 jaar vanaf het ogenblik dat de slachtoffers kennis namen van de schade en wisten wie hiervoor verantwoordelijk konden en moesten worden gesteld.
- De wet zorgt ook voor een beter overdragen van de dossiers aan de dokters en voor een betere doorstroming tussen hen zodat het beroepsverleden en de oorzaak van een ziekte gemakkelijker achterhaald kunnen worden, om de gevaren te voorkomen en om sneller de ziekte aan te pakken en te behandelen, enzovoort...

ABEVA is natuurlijk trots op en gelukkig met deze verbeteringen. We betreuren het toch nog dat eierstokkanker niet in aanmerking komt voor een schadeloosstelling. Toch ook nog een grote teleurstelling t.w. dat er geen enkele vooruitgang is gekomen in het probleem van de aansprakelijkheid van de schuldigen. De slachtoffers moeten dus wel een keuze blijven maken: een forfaitaire tegemoetkoming van het AFA of een rechterlijke complete schadevergoeding.

De norm “de verantwoordelijken moeten voor de betaling zorgen” is nog niet van toepassing. Het debat is nog niet beëindigd en hopelijk blijven er nog mogelijkheden in de toekomst bv. het invoeren van een wijziging in het begrip “niet te verontschuldigen” vergrijpen en tekortkomingen

wat de Franse slachtoffers al de mogelijkheid biedt via de rechtbank de schadeloosstelling te kunnen krijgen. ABEVA blijft hiervoor vechten.

ABEVA dankt de volksvertegenwoordigers M.Gerkens (Ecolo), A.Dedry (Groen), C.Fonck (CDH) en V.Van Peel (NVA) die hieromtrent sinds twee jaar al voorstellen hebben gedaan en verdedigd. Hierbij komen nu ook de aanvullende en interessante voorstellen van de PS (de heer F.Daerden), van de MR (de heer D.Clarinval) en van de VLD. Niettegenstaande meerdere verschillende meningen was het toch mogelijk een parlementaire medewerking tot stand te brengen met een positief vervolg ten voordele van de asbestslachtoffers. Minister M. De Block wil dit parlementaire werk wel ondersteune

De Belgische documentaire film “Ademloos – Le souffle volé”

Al behoort het “commerciële” leven van de film al tot het verleden, hij blijft toch veel interesse krijgen voor filmfestivals en bij groepen van verontwaardigden en ook voor conferenties en lezingen. De film werd goed verspreid en uitgezonden door de Belgische (RTBF en VRT) en Nederlandse televisie.

Gevolg gevend aan de raadgevingen van de advocaten Tublu Mukerdge en Jan Fermon heeft ABEVA samen met de projecties van de film een crowdfunding actie op poten gezet. Aan beide kanten van het Kanaal werden acties ondernomen voor het bewustmaken voor de afschuwelijke levenscondities van de werknemers in de

asbestfabrieken in Keymore (in India) en ook van de inwoners van de stad. Tot in 2014 behoorden deze asbestfabrieken tot de Belgische multinational Eternit.

Het bijeingebrachte bedrag t.w. 5.157 € zal het mogelijk maken een rechtsgeding te beginnen bij de Indische rechtbanken. Het te bereiken doel moet nog worden vastgesteld maar het zou in elk geval goed zijn dat ook hier de schuldigen de schade zouden moeten betalen.

Twee vergaderingen met de directie van de multinational ETEX hebben nog geen enkele vooruitgang in dit dossier getoond. De kinderen van Kymore blijven dan ook spelen in het asbeststof van de opslagplaats.

Onze tweede bankrekening "Abeva bis" blijft dan ook actief:

IBAN BE82 0004 5149 3368

Alvast nog bedankt voor uw giften.

Perscommuniqué van februari 2019

Het asbest in de woningen: nog altijd geen certificaat! Wallonië heeft een goede gelegenheid laten voorbijgaan.

De Belgische Vereniging van Asbestslachtoffers (ABEVA) verneemt onlangs dat het Waalse Gewest een nieuw certificaat wil invoeren, het CertIBEau voor de kwaliteit van de waterleidingen in de woningen.

Na het EPC certificaat voor de energie en het attest betreffende de goedkeuring van de elektriciteitsinstallatie creëert de Waalse wetgever nu ook dit certificaat ten laste van de eigenaar.

Voor ABEVA blijft het onbegrijpelijk dat de politieke verantwoordelijken nog niets ondernemen betreffende de aanwezigheid van asbest in de woningen.

De gevaren betreffende loden buizen kregen daarentegen echter wel de nodige aandacht. Zou dan het aanwezig zijn van asbest, een dodelijk en kankerverwekkend product, ook niet evenveel zo niet meer aandacht moeten krijgen?

Voordat het verboden werd, is er veel asbest in ons land gebruikt. In onze gebouwen en woningen in het Noorden en in het Zuiden van het land is een grote hoeveelheid asbest aanwezig. Dakbedekkingen, binnenwanden, vinyl (en lijmen), verwarming- en luchtslangen en nog veel andere materialen zitten vol asbest zonder dat de bewoners er bewust van zijn. Dit asbest is heel gevaarlijk voor de gezondheid als de vezels vrijkomen in de lucht en ingeademd worden. Deze

stofdeeltjes zijn onzichtbaar en kunnen dus niet zonder meer opgemerkt worden.

Het invoeren van een asbestcertificaat zou ervoor kunnen zorgen dat bewoners en kopers de aanwezigheid van het asbest kunnen kennen.

Twintig jaar na het verbieden van het gebruik van asbest blijft dit nog altijd aanwezig in vele producten en toestellen zoals keukenfornuizen, strijkplanken en – hoezen, mobiele verwarmingstoestellen en pakkingen van ovendeuren...

Voor openbare gebouwen is een asbestinventaris verplicht maar niets dergelijks is voorzien voor privéwoningen. ABEVA betreurt hier dan ook een gemiste gelegenheid.

Minister Di Antonio verklaart dat het certificaat voor wat het water betreft een duidelijke indicatie is voor de kwaliteit van het water. De lucht die wordt ingeademd lijkt hem wel minder belangrijk en verontrustend, hoewel het aantal gevallen van asbestkanker steeds blijft stijgen.

Een belangrijk programma voor het verwijderen van het asbest is gestart in het Noorden van het land. ABEVA eist dan ook dat de resterende bevolking in de andere delen van het land, in Wallonië en in het Brusselse Gewest mag leven in een omgeving waar dit agressief

kankerverwekkend product niet meer aanwezig zal zijn.

Het asbest in woningen en openbare gebouwen mag geen bron blijven voor een ongezond leven.

ABEVA wil zich aansluiten bij een dringende brainstorming betreffende dit probleem.

Door het asbest sterven elk jaar zo'n 900 personen in België. Na de verkiezingen vraagt de bevolking

duidelijke actie en het starten van een belangrijk programma voor het verwijderen van asbest.

ABEVA zal zeer spoedig al de politieke partijen aanspreken en benaderen en hun vragen hoe ze het asbestprobleem willen aanpakken en hoe ze in de nabije toekomst het asbest uit de wereld willen krijgen.

Perscommuniqué van augustus 2019

Asbest in steden en treinen.

Sinds 1998 zijn de productie en het gebruik van asbest verboden in België. Ook in Europa bestaat dit verbod vanaf 2003. Toch wordt het nog altijd weer ontdekt in woningen, scholen en andere openbare gebouwen. Het is algemeen bekend dat dit product gevaarlijk is voor de gezondheid en het verwijderen ervan is allesbehalve gemakkelijk, maar het is wel van het grootste belang voor de openbare gezondheid.

Een enorm werk... Het verwijderen van panelen, het schoonkrijgen van alle kamers in alle gebouwen waarin het zich bevindt moet gebeuren volgens goed vastgestelde normen. Voor het afvoeren van asbestafval moeten zeer strenge maar wel noodzakelijke maatregelen nageleefd worden. Er zijn hiervoor privéondernemingen goedgekeurd die de verschillende asbestsoorten (zogenoemde

blauwe, witte of bruine asbestsoorten) kunnen opsporen en ook afvoeren. Jammer genoeg zijn de prijzen voor dit werk overdreven. Alleen voor een diagnose moeten minstens zo'n honderd euro betaald worden. De kostenbegroting kan wel oplopen tot enkele duizenden euros. In sommige regio's van het land kunnen kleine hoeveelheden asbest naar een containerpark worden gebracht. Niet beschadigde bloempotten of plantenbakken wegbrengen is niet gevaarlijk maar zelf een Eternit dakbedekking afbreken wordt wel erg riskant als de Eternit platen gebroken zijn en daardoor asbestvezels vrijkomen en de lucht verontreinigen. ABEVA raadt dan ook dringend aan dit werk te laten uitvoeren door vakmensen die hiervoor zijn opgeleid en weten hoe ze hiermee moeten omgaan.

Perscommuniqué van 14 november 2019:

Nog altijd asbest in onze scholen! Een reëel gevaar dat voorrang moet krijgen.

De Belgische Vereniging van Asbestslachtoffers (ABEVA) brengt nog altijd de aanwezigheid van asbest in veel schoolgebouwen aan het licht. In een artikel d.d. 14 november heeft La Libre Belgique het over de veroudering en de vervallen staat van veel scholen in Wallonië en in Brussel. Minister Daerden meent dat het wel 43 % van prefab scholen betreft die in aller haast werden gebouwd en al meerdere jaren of decennia bestaan.

ABEVA denkt dat asbest meer dan waarschijnlijk aanwezig is in deze scholen. Dit werd trouwens al gemeld in februari 2015 in een uitzending (Question à la Une) van de RTBF. Deze reportage had het al over de gevaren van asbest in scholen en betreurde het schreeuwend gebrek aan informatie en aan middelen voor het verwijderen van deze producten in gebouwen voor kinderen die toch nog gevoeliger zijn dan volwassenen voor een dergelijk

risico. Dit gevaar is misschien niet direct zichtbaar maar is toch reëel.

De aanwezigheid van asbest in scholen is al heel wat jaren aangeklaagd omdat het het personeel en de leerlingen in gevaar brengt. Hoewel dit wel duidelijk bewezen was en dit meestal verzwegen bleef, worden de verantwoordelijken er nu toch bewust van dat ze dit moeten aanpakken en dat het nodige saneringswerk aangevangen moet worden.

De ABEVA vraagt aan de ouders van de leerlingen en aan de leraren de "asbestinventaris" van hun scholen te willen raadplegen. Maar zijn ze wel goed bijgewerkt en gemakkelijk te raadplegen?

ABEVA herinnert er dan ook aan dat samen met het bewust worden van de bouwvalligheid van deze scholen dit gezondheidsprobleem ook dringend en goed moet worden aangepakt.

Voor uw agenda: Vrijdag 29 mei 2020: Abeva viert haar 20-jarig bestaan

Voor uw agenda: Zondag 31 mei: De 20km door Brussel met het ABEVA team

Abeva-vrijwilligers wensen jullie het beste voor 2020.

Uw bijdragen...Herinnering

We moeten de asbestslachtoffers blijven ondersteunen. Een kwestie van volksgezondheid! De organisatie ABEVA verdedigt de asbestslachtoffers uit het verleden en ook die van vandaag en van morgen. Ze wil een nationale organisatie zijn, tweetalig en apolitek. Velen onder u ondersteunen al bijna twintig jaar dit ABEVA-werk. Twintig jaar verontwaardiging tegenover een in België en ook in veel andere landen sterke asbest-lobby. Wij zijn de « whistleblowers ». Onze aanwezigheid en onze acties zijn gerechtvaardigd: we blijven de macht van het geld en het winstbejag ten koste van de andere mensen aanklagen. Deze strijd is verre van afgelopen! Onze vzw krijgt geen subsidies en heeft dan ook uw hulp nodig om haar werk en haar projecten te kunnen uitvoeren. Uw bijdragen maken het mogelijk de asbestslachtoffers te helpen en schadevergoeding te krijgen en geven ook meer zichtbaarheid aan onze acties dankzij een betere informatie.

Uw bijdragen zien we graag tegemoet op onze bankrekening

IBAN BE17 0001 2069 9221

We herinneren er u ook aan dat elke bijdrage van meer dan 40 euro fiscaal in mindering mag worden gebracht. Bij aanvraag krijgt u dan ook een fiscaal attest. Het ministerie van Financiën wijst er echter wel op dat alleen giften hiervoor in aanmerking komen en niet “de bijdragen” en “de inschrijvingskosten”.

In ieder geval alvast bedankt voor uw ondersteuning en uw vrijgevigheid..

Andere rekening « crowdfunding India » :

IBAN BE82 0004 5149 3368

Uw hulp... Wees er verder ook van overtuigd dat elke andere vorm van hulp welkom zal zijn. Het is alleen dankzij het dynamisme van alle leden dat ABEVA vooruit kan komen. Bij voorbaat onze dank!

Een nuttig telefoonnummer: 0476/788 833

Version française disponible sur demande

Wat is uw mail-adres? Laat het ons weten zodat we u dit nieuwsblad per mail kunnen sturen. Het gaat sneller en is ook minder duur. Ons mailadres: abeva.be@gmail.com